

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Égőz évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben hához hordva:	
Égőz évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidőkre postán szállítva:	
Égőz évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
Szombat utáni napok kivételévelSzerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.A szerkesztőség káriratok visszaadására
vagy megöröszésére nem vállalkosik.Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Nagykor szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, június 17.

Pavlovics ügye a Házban.

Óriási botrányt okozott ma a képviselőházban Pavlovics Lyubomir szerb nemzetiségi képviselőnek ismert ügye. Ez a »képviselő« ugyanis — mint már erről ismételt megemlékeztünk — gyakorlatosan szidalmazott és megvert több diákot, kik a szegedi máv. internátusból hazamenet a nagy-kikindai állomáson a magyar himnuszt énekelték.

Ez ügyben már Rátkay képviselő interpellált a mult héten s meg is indították ellene a vizsgálatot, de akkor a képviselőház azt határozta, hogy megvárja, míg maga, a hazaárulással vádolt képviselő a Házban nyilatkozik.

Ma meg is jelent Pavlovics a Házban, de minden érdemleges nyilatkozatot megtagad s csak az állítja, hogy ő ártatlan. Ezzel persze képviselőtársai — pláne Vészi leplezése után — meg nem elégedhetek s ennek következtében olyan botrány keletkezett, hogy csaknem tettelességre került a dolog, — melynek még — úgy látszik — érdekes folytatása lesz s ha magát Pavlovics inzultusnak kitenni nem akarja — le kell mondania mandátumáról.

*

Tudósításunk a hazaáruló képviselő ügyéről a következő:

A szerb képviselő botránya.

Napirend előtt felszólalt Pavlovics Lyubomir: Kijelenti, hogy a lapok közleményei a nagykikindai botrányt illetőleg alaptalanok. Ezt becsületszavára jelenti ki. Soha életében nem támadott a himnuszért semmit. A nagykikindai esetről szóló híreknek semmi alapja nincsen.

Vészi József: Pedig úgy történt. (Zaj. Halljuk! Halljuk!)

Pavlovics: Kéri a házat, hogy függeszték fel mentelmi jogát, a bírói eljárás folyamatban van, az majd kideríti a tényállást. En csak annyit mondhatok, hogy ártatlan vagyok.

Bakonyi: Az esetet mondja el. (Mozgás. Zaj.)

Pavlovics Lyubomir: En csak ismételt az mondhatom, hogy ártatlan vagyok. (Hosszantartó zajos mozgás az egész Házban.)

Vészi József: Előre látva a dolgok folyamatát, mint annak a lapnak szerkesztője, Nagy Mihály képviselővel, ki vele a dolgokat közölte, lementazták Szegedre. A T. Ház engedelmevel felolvassom azt, amit Szegeden a vizsgálat kiderített. (Olvasza a dolgok tényállását, melyet a lapok már közöltek, Pavlovics folytonosan közbekiált: Nem igaz kérem! Zaj.) Az intézet igazgatója szintén megerősítette a dolgokat, de ugyanezt jelentették ki mindazok, kiket a vizsgálat során kihallgattak. (Mozgás.) Sőt megerősítik a

vonaton akkor utazók is önként. (Erre nézve felolvassa a vizsgálat adatait és leveleket. Pavlovics folyton közbeszól: Nem úgy áll! Nem igaz! Hazugság!)

Vészi: Ugy látszik, hogy itt mindenki hazudik, csak Pavlovics ur mond igazat. (Zaj.)

Pavlovics: En kérem csak azt mondom, hogy a bíróságnál ki fog tünni minden.

Vészi: Itt Pavlovics képviselő két mentelmi jogot sértett meg az immunitás öve alatt. A humanizmust és a magyar hazafiságot. En nem tehetek egyebet, ezek után, mint utálattal fordulok el ettől az embertől. (Felkiáltások az egész Házban: Mi is! Mi is!)

Pavlovics Lyubomir: T. Ház! (Felkiáltások: Nem hallgatjuk! ki a hazaárulóval) . . . En becsületesemre . . . (Nagy zaj.)

Bakonyi: Hazaárulóknak nincs becsülete! (Zaj. Elnök csenget.)

Pavlovics: . . . kijelentem, (Hosszantartó zaj. Felkiáltások: Nem hallgatjuk meg! Elnök csenget: Csendet kérek!) . . . hogy nem igaz semmi abból, mintha én a Himnusz vagy Szózat ellen valaha tüntettem volna. (Zaj.)

Nagy Mihály: Kijelenti, hogy a Vészi által felsorolt adatok mindenben megfeleltek az igazságnak. Ő proponálta a lementazást, mert előre látta, hogy Pavlovics le fog tagadni mindent.

Madarász József: Nagyon helyesen.

Nagy Mihály: En nem fűzöm tovább a dolgokat, csak annyit mondom, hogy ezek után minő joga van itt Pavlovics, ki megsértette a magyar államot, nemzetet. (Zajos helyeslés.) (Zugás a baloldalon. Felkiáltások: Ki vele, ki kell dobni!)

Rátkay László: Ő mondotta, hogy Pavlovicsnak meg kell jelennie és tisztáznia magát. Ő ezt a tisztázást, ezt a védekezését nem fogadja el Pavlovicstól. A mai ülésnek szerinte nem szabad bevégezni addig, amíg ez ügy tisztázva nincsen. Csodálja, hogy a magyar kormány ily nagy dologban hallgat és nem nyilatkozik. Felhívja a kormányt, nyilatkozzék. (Helyeslés a szélsőbalon. Felkiáltások: Halljuk a miniszterelnököt!)

Szell Kálmán: Hazafias fellobbanásnak tartja, hogy Rátkay vádolja a kormányt. Ez nem helyes, mert hiszen még nem is nyilatkozott a kormány, Rátkay tehát nem tudhatja, milyen álláspontot foglal el ez ügyben. Lássuk a tényállást. Többen felszólalnak, hogy Pavlovics nagy sértést követett el a magyar állam ellen. Pavlovics pedig tagadja. Ilyen körülmények közt be kell várni a valóság kiderítését és ha a dolog igaz, akkor majd az ügyészség kérni fogja a mentelmi jog felfüggesztését. Egyelőre csak ennyit mondhat. (Mozgás.)

Olay Lajos: Nem elégíti ki a miniszterelnök válasza. Határozottan állítja, hogy Pavlovics még februárban hazaárulást követett el. Most ismét megbecstelenítette a magyar államot. Ilyen embert a magyar parlamentben megtűnni nem lehet. Nem fogja megtűnni, hogy a Házban ilyen gaz, hazaárulók legyenek, mint

Pavlovics és méltó társa Lurcz ur. (Helyeslés a szélsőbalon. Zugás. Zaj. Közbekiáltások: Ki velők! ki a gazemberekkel!)

Szell Kálmán: Ilyen fontos ügyet nem szabad higgadság nélkül tárgyalni. Ha a dolgok tényleg úgy állnak, nagyobb szigort a képviselő ur sem a" almozhatna, mint én fogok. Konstatálnom fogom, hogy történt a dolog és bíróság fogok eljárni ellene. (Helyeslés.)

Pavlovics: (Beszélni akar, de olyan óriási láрма kerekedik, hogy lehetetlen szavait érteni. Az egész Ház felé fordul: Mondjon le! Hazaáruló!)

Szélsőbalon, jobboldalon egyaránt felugrálnak helyeikről, a padokat verik s kiabálnak Pavlovics felé: Gazemb r honáruló.

Bakonyi: Ki kell dobni!

Nessi: Ki kell pofozni az ilyen hazaárulókat.

Pavlovics: Becsületszavára kijelenti, ha a dolgot bebizonyítják, rögtön lemond. (Nagy zaj.)

Rátkay: Most mondjon le.

Bakonyi: Hinaus! Ki vele! (Elnök csenget.)

Krasznay Ferencz: Nekik, mint a törvényhozás tagjainak azt hiszi addig is állást kell foglalni ez ügyben, míg a bíróság határoz. Indítványozza az esetnek napirendre tűzését és egy parlamenti vizsgáló bizottság kiküldését. (Helyeslés.)

Ezután áttértek a napirendre. A képviselők nagy része kivonult a folyosóra. Pavlovics néhány percig még a teremben maradt, azután eltávozott a Házból, feleslegesnek tartván a szóbeli inzultusokra reagálni.

A nemzetiségi képviselők pedig kijelentették, hogy a párbajhoz, daczára a legsúlyosabb inzultusoknak, sem fognak folyamodni.

Az igazoló bizottság ülése.

A képviselőház állandó igazoló bizottság tegnap délelőtt 10 órakor Szentiványi Arpád elnöke alatt ülést tartott. A bizottság megvitatta, vajjon elrendelje-e a képviselőküldési jog esetleges felfüggesztését megelőző vizsgálatot a csongrádi és a tápéi kerületekben, a melyekben a megejtett választást a Kuria megsemmisítette. A bizottság Belicska Béni előadó indítványára úgy határozott, hogy mindkét kerületben elrendeli a vizsgálatot annak megállapítására, vajjon nem forgott-e fenn olyan nagymérvű etetés, itatás vagy vesztegetés, mely a képviselőküldési jog felfüggesztését indokolná. A tápéi kerületben a bizottság megindítandónak tartja a vizsgálatot, mivel a Kuria a maga vizsgálatában csakis a kérvényben és ellenkérvényben felhozott adatokra szorított s így a bizottság vizsgálatának egyéb, a kérvényben és ellenkérvényben fel nem hozott körülményekre is ki kell terjeszkednie. A csongrádi kerületre nézve pedig magában a Kuria itéletében találta meg a bizottság annak a támpontjait, hogy a kerületben nagymérvű etetés, itatás folyhatott.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 17.

Elnök: Dániel Gábor.

A Ház Pavlovics képviselőnek más helyen ismertetett ügye után áttért a napirendre s harmadszori olvasásában is elfogadja a gazdasági munkás és családsegélyezési törvényjavaslatot.

Ugyazint az 1893. évi közösüges zárszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutatózó tartozás fedezéséről, továbbá az 1897., 1900. és 1901. évi közösügi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatot harmadszori olvasásban.

Viczinálisok.

Dobiecki Sándor előadó: Beterjeszi a kereskedelemügyi miniszter jelenését a pápai-báuhidai helyiérdekű vasut engedélyezésének megtörténtéről.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Dobiecki Sándor előadó: Beterjeszi a kereskedelemügyi miniszter jelentését a szék-csaprág-veginosti helyiérdekű vasut engedélyezéséről.

Pichler Győző: Ugy ő, mint pártja nem veheti tudomásul azt a jelentést, mert a viczinális építésének szükségességét nem látja beigazoltnak.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter: Röviden kifejti a vasut kiépítésének fontosságát s kéri a jelentés tudomásul vételét.

A Ház a jelentést tudomásul veszi.

Dobiecki Sándor előadó: Beterjeszi a kereskedelemügyi miniszter jelentését a Hódmezővásárhely—makó—nagy-szentmiklósi helyiérdekű vasut engedélyezéséről.

Pichler Győző: Mielőtt a jelentésről elmondaná véleményét, visszatér a miniszter legutóbbi kijelentésére a baja—bátaszéki hidat illetően. E kérdésben nem értenek egyet. Szólv azt tartja, hogy arra a hidra igenis szükségünk van s az Alföldnek érdekében áll, hogy az minél előbb létesüljön. Felhívja erre a miniszter figyelmét.

Ezután határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint utasítatik a kereskedelemügyi miniszter a viczinális vasutak reformjára vonatkozó törvényjavaslat beterjesztésére.

Endrey Gyula elfogadja a törvényjavaslatot, mert az az Alföld felvirágzására vezet.

Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter nem fogadja el Pichler határozati javaslatát. Ezután elfogadták a törvényjavaslatot. Több lényegtelen javaslat elfogadása után öt perc szünet, mely után Kossuth interpellált.

A kereskedelmi szerződések.

Kossuth az ülés végén a következő interpellációt intézte Széll Kálmán miniszterelnökhöz:

A legfontosabb nemzetközi kereskedelmi szerződések 1903. év végén lejárnak és a szerződésekben 1 évi felmondási idő van kikötve s az 1899. XXX. és az 1878. XX. t.-cz. szerint Ausztria hat hónappal előbb értesítendő arról, hogy Magyarország az említett szerződések felmondani szándékozik.

Ezek előrebocsájásával kérdem a t. miniszterelnök urat, hogy gyakorolta-e az ország a törvény rendelkezéseit és ha nem, szándékozik-e a miniszterelnök ur június 30-dikáig eleget tenni a törvény rendelkezésének.

Széll Kálmán miniszterelnök válaszoja, hogy nem volna helyes külfölddel kötendő szerződésekben praeeokkupáló állást foglalni.

Fáy István: Nem mond semmit.

Széll: Nem érti a képviselő ur, mit mondok. Ne tessék így itélni.

Fáy: En tudom, miről van szó.

Széll: Azt se tudja, Kossuth mit kérdezett.

Fáy: Jogom van megjegyzéseket tenni.

Őn is közbeszóhat.

Széll: Olyanokat, mint a milyeneket én szólok közbe, mindig lehet tenni. Ráérve Kossuth interpellációjára, feleli, hogy minden jogot, amit a törvény nekünk biztosít, fenntartunk és gyakorolni fogjuk.

Kossuth és a szélsőbal ezt a választ nem tartották kielégítőnek, de **Széll** újra hangsúlyozta, hogy igenis ebben benne van az is, hogy annak idején felmondjuk e szerződéseket s ezt tudomására adjuk az illető kormányoknak.

Fáy István személyes felszólalása után a választ tudomásul vették.

Barta Odön kívánja a kivándorlás irányításának állami kézbe vételét.

Széll az elkészült terv szerint megteszi az intézkedéseket.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

A „TISZANTUL” TÁRCZAJA.

A nyakfájós.

Irtá: Georges Courteline.

Valamely reggel virradóra olyan dermesztő hideg volt a legénységi szobában, hogy Guillaumette dragonyos azt hitte, az orra fagyott el, a mint azt a takaró alól egy másodpercze ki-dugta.

A káplár, a ki jó barátja volt Guillaumette-nek, már jóval előbb talpon volt és bejárta a szobát, hogy a többieket buzgalomra serkentse. Guillaumette ágyánál hirtelen megállt és a dragonyost megverdesve kezével, szólt: »Hé koma! Talán másnapig akarsz aludni?« A megszólított azonban nem mozdulván, káplár ur folytatta: »Talpra hát nó! Nem hallottad, mit mondtam?«

Guillaumette kidugta fejét a takaró alól és álmosan dűnyögte: »Ma nem kelek fel káplár ur, beteg vagyok!«

— Mit, beteg vagy? Az ördögbe mi lelt?

— Hagyj nekem békét! — válaszolt amaz. Ugy látszik, leragadtak ma a szemeim.

Kaczagva állt tovább a káplár s ott hagyta a lustát a faképnél.

A szoba lassankint kiürült, a legények kimentek és hozzá láttak a dolgukhoz az istállóban. A békés csendet, mely a szobában uralkodott, hirtelen megzavarta valami. Az ajtó felnyílt s a napos káplár szólt be a szobába: »Van-e itt beteg?«

Guillaumette kissé felemelkedve helyéről, tettetett gyenge hangon válaszolt:

— Éi Guillaumette, II. oszt. dragonyos vitéz!

A káplár bejegyezte a nevet a jegyzőkönyvbe és tovább ment.

Guillaumette most két órai pihenőre tett szert. Jól beburkolódzott a takaróba és édesen elszendergett.

Mire a beteg f-lébredt, a szoba szépen ki volt seperve s a téli nap világossága áradt be az ablakon.

— Tyűh, a rézangyalát a világnak! — kiáltotta Guillaumette gyorsan leugorva a fekvőhelyéről: »Már fene késő lehet!«

— Bizony a többi cimborák már rég a gyakorlaton vannak s mindjárt kezdődik az orvosi vizit — szólt az egyik katonaszolga, a ki az előbbi csizmáját tisztogatta.

— No hát akkor csak résen lenni! — Motyogta a beteg és gyorsan felöltözött. — Ha a doktor rájön, hogy nem vagyok beteg, a szent sem ment meg attól, hogy négy napra meg ne vasaljanak.

Ez a gondolat nyakát szegte a kedvének, — Eh mit! — biztatta aztán magát reménykedve, azt fogom mondani, hogy a nyakam fáj. Ezt nem lehet olyan könnyen az emberen felismerni.

Guillaumette a legutolsóknak ballagott be a rendelő szobába. A vizsgálat már folyt. A beteg nesztelen nyitotta ki az ajtót s megállt a szoba végiben. Fasipkáját mélyen a szemére buzta, mely bágyadtan és álmosan pislogott, a

Kapuzárás a színházban.

Tegnap emelkedett fel utoljára ebben az idényben a színház függőnye s a bémertéri szép palota jó három hónapig csendes lesz.

Két idény mult el, a mióta a város áldozatkészsége hosszas küzdelem után a muzsák e hajlékát felépítette, a melynek hiánya egy ilyen városban, hol oly intelligens a közönség, nagyon érezhető volt.

A tavalyi idény befejeztével elmondottuk véleményünket a beszámoló alkalmával Somogyi Károly igazgatóról és szintársulatáról.

A második esztendő alatt még inkább megismerhettük működését, ennek hibáit, de, hogy méltányosak legyünk, előnyeit is.

Egy ilyen nagy színház igazgatójától sok az, a mit kíván és pedig jogosan kíván meg a közönség. Nehéz, súlyos feladat megfelelni azoknak a követelményeknek, melyeket egy nagy testület igazgatása és a színház művészi színvonalának oly módon fenntartása, helyesebben fejlesztése megkíván, a mint azt a jó izlés és a kor követeli.

Hogy Somogyi Károly miként felelt meg feladatának, azt az idény során alkalomadtán mindig kifejeztük, most csak ezek rövid össze-gzésére szoritkozunk.

Somogyi Károlynak három évre adta oda a színházat a városi közgyűlés, a színügyi bizottság pedig még két évvel akarja meghosszabbítani ezt az engedélyt, azzal a kikötéssel, hogy a két évre megkötendő újabb szerződésben módosítások fognak lenni.

A színügyi bizottságnak ezen határozata részben Somogyi működésének kritikája gyanánt tekinthető, de azért még nem a teljes megalégedés bizonyítéka.

Színházi igazgatóban, hogy tevékenysége hivatásának megfelelően, erős akaratnak, kiváló itélőképességnek, jó izlésnek s művészi érzéknek kell lenni. Ezek a vonások valami tulságos mérvben nincsenek meg Somogyiban, de hiányzik legkivált az erős akarat, minek következménye a fegyelmetartás hiánya. Sok *belső* és *külső* vélemény behatása alatt állott, melyet sokszor ráerőszakoltak. Ennek hatása

mi olyan kifejezést adott sápadt, bozontos arcának, mint a tyfusz betegeké szokott lenni. Egy tinta foltokkal tiszított asztal mellett, melyen a betegkönyv feküdt, ült az ezredorvos és tollat tartott a kezében. Egy hosszú szikár legény megható, siró hangon, alázattal ecsetel'e előtte szenvedése történetét.

— Jól van, elég! — Szólt az orvos keményen. — Csizmát levetni; lássuk a lábadat!

A beteg u y tett, ahogy parancsolták.

Az orvos megkapta az egyik lábát:

— Hát ezt a lábát fájlalod? Fáj, ha itt megnyomom?

— Igen, ezredorvos ur! — nyafogta a legény. Ugy éget, mint a tűz.

— Csizmát újra fel — szólt az orvos — kutyabajod! Egy kis dörzsölés az egész, a mit a lovaglás okozott. Két napi pihenőt kapsz. »Minél többször lábvizet kell venni!« . . . Mindjárt aztán hozzá tette: »Chantavoine!«

E szóra egy más beteg közeledett az orvoshoz szemmel láthatóan biczegve, sántikálva.

— Mi lelte ma ezeket? Szólt az orvos bosszusan.

— Ezredorvos ur — szólt Chantavoine csüggedten — jelentem alásan, már két napja, hogy . . .

— A csizmát le! — kiáltott a doktor, — a nadrágot felgyűrni! . . .

— Kinos fájdalmat érzek a térd hajtásomban — szólt az halkán és félénken.

— Igen? ha mondod? De én nem veszek észre belőle semmit. A térdednek nincs semmi baja.

érezhető volt a társulat beléletében, a műsor-változásokban, s a pongyola előadásokban. A fegyelemnek pedig egy nagy testületnek, különösen szintársulatnak az igazgatásánál nem szabad hiányozni.

Az idény műsorát illetőleg elismerjük, hogy az eléggé változatos volt s hogy a valamire való új darabok, bár némelyik elkésve, szünet kerültek. Azt azonban a művészi érzék rovására írjuk fel, hogy olyan stílusú szindarabok, mint a Vesztauszék elő lettek adva a Szigligeti-Színházban s programmba van véve a még piszkosabb Örnagy ur is. Ilyen darabot előadni tiltja a jóízűség s tiltja a színpad méltósága, melyre talán mégis kellene valamit adni.

A műsört tulnyomólag az operett uralta. Bár ezen irányzat helyességéhez szó fér, de a vezetőséget nem okoljuk, mert a színház anyagi egzisztenciája kívánta ezt.

Az előadások közül egy némelyik botrányosan rossz volt, értve ezt különösen a drámákra, de legnagyobb részben elfogadhatóknak mondhatjuk. Sok esetben oly szép előadást láttunk, a mely bizony fővárosi színházaknak is dicsére vált volna.

A társulat egyes tagjairól minden egyes alkalommal kifejeztük véleményünket s közönségünk ezekből, valamint a személyesen szerzett meggyőződésből tiszta képet alkothattott magának.

Megemlítettk már több alkalommal s ezuttal is mondjuk, hogy a társulat kiegészítésére szükség van.

Jelenleg nincs a társulatnak koloratur-primadonnája, nincs megfelelő tenoristája, pedig a műsört az énekes darabok uralják. Ezen hiányoknak a jövő szezonra pótlását követeljük. — Virágvasárnapról a társulatnak egy karmestere van, a kinek zenei műveltségét mindig elismertük. De egy karmester kevés, nem bírhatja a ráneheződő súlyos munkát s ezért is érzett meg néhány előadásban a teljes betanítás hiánya.

Mint értesülünk, jövőre polgári zenekar fog működni. Alkalmasabbnak tartanánk, ha sikerülne újabb megegyezésre jutni az igazgatóság-nak a katonai zenekarral, mivel a vidéki szin-

házaknál működő polgári zenekarok nemhogy jobbak, de határozottan rosszabbak a katonai-nál s a mellett még drágábbak is.

Somogyi Károly jóakarattal és becsülettel kívánt megfelelni hivatásának, s ezért elismeréssel adózunk neki. A főváros előkelő művészeit sok ízben vendégszerepeltette nálunk; többször, mint más vidéki színházaknál történt. De a dicséretbe panaszt is kell vegyíteniünk, mert az előadásokat ilyenkor bérletfolyamban s felemelt helyárok mellett tartották. Ez pedig ott, hol a rendes helyárok is elég magasak, nem méltányos dolog.

Az igazgató és a szintársulat ez idei működéséről tehát csillogó képet nem nyújthatunk, de törekvő munka eredményéről beszélhetünk. Működésüket a közönség támogatta, éppúgy a sajtó is, ha az szükséges volt. S ezen támogatás meg fog maradni a jövőben is, ha Somogyi Károly kötelességének megfelel!

Ne tovább...

Mottó: Mindenféle szerelemnek vége szokott tenni...

Hálát adva őrző angyalomnak, hogy elkövetett utelirásom negyedik részlete után is teljes testi épségben irhatom meg az ötödiket, im! befejezem híres anabazisunkat.

Ki hajnalban, ki hajnal előtt felébredvén az éjszakai küzdelem után, búcsút vettünk a kapuféltől s elindultunk Elesden át vissza Telegdre az olajfinomító megtapasztalására.

A jókedvű diákság előre indult, a fizika, természetrajz és theologia pedig egy jóképű kocsira kapaszkodva, békés harmóniában döcögött és bóbiskolt a gyönyörű völgyön át.

Ez a párti volt utazásunk gyöngye. A fákon és virágokon harmatesöppek ragyogtak, fűrgye gyikok sütkéreztek a napon, s ezernyi bogár zümmögött a balzsamos levegőben és — nem esipett semmi.

Mi sem természetesebb, mint hogy ennyi bájnának nem tudott ellentállani a természettudós, hanem lekivánczolt a kocsiról a spirituszos üveggel, reánk bizva egy csomó növényt és követ.

Felvettük helyette a filológiát, ki a birtoká-

ban lévő nyelvekhez most keresi azt a bájos nyelvecskét, melynek első pergése az ő összes nyelveinek örök esődjét fogja jelenteni. Ő ifju még és nőtlen, tehát nem bóbiskolt velünk, hanem élvezte a szép természetet.

Megérkezünk Elesdre, mely város pocsékká czáfolja azt az öntelt mondást, hogy mai nap már nincs távolság.

Aki ezt kitalálta, az nem ment még Elesdről az állomásra. Két állomása van e esinos városkának, az egyik messze, a másik távol. Végre elértük az egyiket.

Jegyet váltottunk és vártuk a vonatot.

Mondhatom, hogy megjelenésünk nem volt valami biztató. Kalapunk még Dernán hétrét ázott, ujnji vastag por lepte be ruháinkat és a több napi nem alvás mellett a meg sem próbált borotválkozás hiánya tekintélyesen rengő szakálakban nyilvánult meg.

Elesd egy perc. Mi egy pillanat alatt fennt voltunk a kupében pakkostól együtt. A fizikus egy hálóba kötve különféle köveket, hóna alatt szalmába pakkolt üvegpoharakat vitt, a karesu theologus önön sulyát és egy nagy kopott bőrdőt, a filológus egy fotografrozó gép lábát és holmi zsebkeendőbe kötött orchisokat.

A kupében egy nő aludt, de felviradt látásunkra. Valahol Erdély egy vad pontján lakott 16 év óta, most végtelenül örült, hogy társaságra akadt és kibeszélheti magát.

Edesgetni akart a társalgásra és végig nézve rajtunk szent meggyőződéssel így szólt:

— En mindig szerettem a zsidókat — jóra-
való élelmes népség s a nők iránt gyöngédek.

Mindnyájunk melege alább hagyott erre a kijelentésre. O azonban hamar fordított a társalgáson.

— No hát ne politizáljunk. Igazán örvendek, hogy jókedvű színészekkel tölthetek egy pár órát.

Persze a csodálatos paksaméták!

Kijelentettük, hogy Tháliával még csak páholy bérlői viszonyban sem vagyunk ellenben tanulmány utról jövő szürke professzorokat lát maga előtt.

Erre megkezdődött egy pergő értekezés az ő szűkebb hazája viszonyairól.

Haj! haj! Micsoda turbinát lehetne építeni

— De igen, higgye meg orvos ur!

— Mit »de igen?« No megállj te ficzkó. Majd adok én neked egy kis »de igen«-t — Te vakuak nézel engem ugy-e? Azt hiszed, szükségem van holmi beteg fecsegésre a baj felismerésénél, mi?

— Ezredorvos ur, kérem...

— Egy szót se! Neked nincs semmi bajod. Hátra arcz! Mehetsz!

Azalatt mig a beteg vissza biczegett az ezredorvos ezeket írta befelöle a betegkönyvbe: »Teljesen egészséges. Négy napra becsukandó!«

Négy-öt beteg állt még elő bajával a szegény Chantavoine után, mig végre rákerült a sor hősünkre.

Guillaumette időközben jól oda koppan-totta párszor a lábászárát a szobafalhoz, hogy ezzel az érverését meggyorsítsa s midőn a nevét kiáltották, volna állott a doktor elé.

— Doktor ur, — szörnyű módon fáj a nyakam. Alig tudom az ételt lenyelni, lázam is van s már két éjjel nem aludtam.

A doktor megtapogatta a beteg ütérét.

— Száját kinyitni! — Vezényelte azután.

A dragonyos akkép cselekedett, a hogy mondták.

— Hm... vélekedék az orvos — mintha kisebbszerű gyuladást vennék észre...

Guillaumette, kinek nyelvét a szájába dugot elefántcsont kanállal jó erősen lenyomták, majdnem sóbálványynya lett a bámulattól, nem tudott szólni.

— Egy kis hánytatót adunk a gyerekeknek! — szólt az orvos az egészségügyi katoná-

nak, aki neki segédeskedett. — Gilbert, ide csak azzal a nagy skatulyával, a miben a hánytató por van!

Gilbert feltárta a gyógyszeres szekrény ajtaját és előkerítette onnan a kívánt dolgot.

— Így ni fiam, nyeld le csak bátran! szólt a doktor odanyujtva neki egy adagot a porból.

— Kétnapi pihenő is rendek nekem. Holnapután jelentkezéél újra, ha jobban nem lennél.

Guillaumette a két napi pihenő alatt olyan pompásan érezte magát, hogy harmadnap újból jelentkezett az orvosi vizsgálatra.

— Na, hogy vagyunk? — kérdé tőle az orvos.

— Tudja Isten, doktor ur! — válaszolt Guillaumette. — valamivel jobban érzem ugyan magamat, de még mindig nem vagyok az, aki azelőtt voltam. Ha lenne oly kegyes a doktor ur, még egyszer adni abból a porból, a mely oly jó hatásu volt a bajomra a mult alkalommal.

— Jól van, Guillaumette — mondá az orvos. — Nyissa fel hát a száját.

Guillaumette ugy feltötötte a száját, mint egy harsca. Az orvos újból megállapította a mutó félben levő gyuladást, beecsetelte a beteg torkát timsósvizel; megint rendelt neki két napi pihenőt, azonkívül meghagyta, hogy harmadnap újból jelenjen meg előtte, ha a baja addig sem akarna elmúlni.

Guillaumette tehát ismét azon szerencsés helyzetbe jutott, hogy két napon át egy gazdag magánzó uri életmódját folytathatta, mialatt

pajtásai a lovat gondozták, ruháikat porolták, gyakorlatokra jártak és a súlyosságátot végezték. A szegényérzet hatása alatt mégis elhatározta, hogy legalább a nyakát beköti egy kendővel.

Még három ízben jelentkezett ezek után dragonyosunk betegszemlére és még három ízben ismerték el ő kelmét beteg embernek. Az ezredorvos óriási mennyiségű timsót, jódot és egyéb orvosszert pazarolt rá ecsetjével a torkára. A kényszerállapot és a pihenő napok kellemetességei már annyira hozzá nőttek a természetéhez, hogy egész megbarátkozott már annak a gondolatával, hogy szolgálati idejének hátralevő részét, mintegy másfél esztendő, nyakfájós minőségben fogja eltölteni.

A folytonos pepecselésnek azonban, melyek alól nem lehetett kibujnia, az lett a követke-zése, hogy legényünk egy szép napon csakugyan nyakfájást kapott s mint a szó szoros értelmében komoly beteg jelentkezett az orvos előtt.

Az orvos toporzékolt és tajtékzott a dühtől, amint az örök beteget megpillantotta.

— Ez már mégis borzasztó! — ordította mérgesen. Egy nyakfájás, mely tovább tartson három hétnél! Egész hihetetlen valami! Most már tudom, mit keresel annyit nálam fiacskám! Te egy lusta naplopó vagy és színelied a bat gseget.

— Ezredorvos ur én esküszöm önnek...

szólt Guillaumette rekedt, gyuladással hangon. — Hallgass! — menydörgé az orvos és hozzátette: Majd meglátjuk mindjárt, hogy mi lett tulajdonképp. Nyisd ki a szádát.

arra a szó áradatra, ami Elestől Váradig zuhogott. Eszembe jutott egy régi adoma, mikor ilyen helyzetben így fakadt ki egy recepiált polgár társ:

— Nimuljál meg te kerepelű mosino omi vogy.

De eszembe jutott a válasz is:

— Siketöljél te meg, ugy is rőndbe lesz.

Hallgattam hát és szunnyokáltam, oda hagyva martaléknak két társam fülét.

Telegden nem szálltunk le s furdaló lelki ismeretünket csak az az értesülés nyugtatta meg, hogy a többiek se jutottak el, mert utközben elhervadtak a fiúk s a kémikus és term. tudós reggeltől estig, míg vonat jött egy patakban lógázták a lábukat, össze kötve a hasznost a kelle-messel.

Tanulmányunk eredménye a következő:

1. 82 kilométer mind a vizigszárazon.
2. Az aszfalt bánya össze nem tévesztendő a parfüm gyárral.

3. Az éjszakai nyugalom csak költői frázis és légből kapott koholmány.

Gyűjtésünk eredménye:

Egy kigyó farka nélkül, dettó egy fark kigyó nélkül. Ot darab flaszer kő, egy csomó czingolány, kor és nemi különbség nélkül, hullók szám nélkül. Legtöbbet gyűjtött a kémikus, ki 11 hólyagot szurt fel a talpán, de azért haza is hozott szépen.

Végső tanulmány. — Aki gyalog akar tanulmány utazni, az hagyja itthon a talpát és maradjon ő is mellette.

Uraim, meg van törve az ut, tessék utánunk csinálni.
Kóby.

UJDONSÁGOK.

* A zárszámadás a pénzügyi bizottság előtt. Nagyvárad város 1901. évi zárszámadását tegnap délután tárgyalta a város pénzügyi és gazdasági szakbizottsága. Rimler Károly polgármester elnökölt; a bizottság tagjai közül jelen voltak: Bordé Ferencz, Komlóssy József, Ragány János, Lukács Odön, Mihelffy Adolf, Kugler Albert, Kaczián Károly, Balogh Döme, dr. Kurländer Ede, Ullmann Sándor, Beczkay

Guillaumette felnyitotta száját, melybe az orvos futólag beletekintett.

— Hah, miudjárt sejtettem, hogy így lesz! Semmi baj sincs, épenséggel semmi. A gyuladás egészen megszűnt, elmúlt. Négy napi börtönt kapsz fiu! Igen. Majd megtanítalak én, hogy jelentkezzél máskor is betegnek, holott egészséges vagy, mint a makk. Hátra arc! Mehetsz!

A szegény fiu köhögve ballagott ki a beteg szobájából s nemsokára bekerült a börtönbe. Az éj rettentő hideg volt, úgy hogy a legényt a nyakán fellépett heves gyuladás következtében be kellett szállítani a katonakórházba.

Mivelhogy Guillaumette szobaszomszédom volt, úgy vélekedtem, hogy illő lesz, ha őt a ránk jövő vasárnap a kórházban meglátogatom, hogy az állapot felől tudakozódjam.

A felvételi irodában kérdező-ködtem Guillaumette 51. dragonyos ezredbeli legény után. Az ügyeletes egészségügyi altiszt megfordult és közönyös hangon mondá:

— Guillaumette? Meghalt ma reggel.

Halálra dermedten álltam a helyemen.

— Hogyan? Meghalt? Csakugyan meghalt volna? — hebegtem akadozva. — Hogy lehetséges az?

Az altiszt a lehető legeggykedvűbben válaszolt, mialatt cigarettet sodort volt magának:

— Balsors üldözte a szerencsétlent. A lázas betegek osztályára jutott és ott megkapta a fejtifuszt. A betegség aztán három nap alatt elbánt a gyerekekkel.

Lajos, Darvassy Lajos, Steiner M. Albert és Szűts Dezső jegyző. A zárszámadás előterjesztése előtt Mihelffy Adolf szólalt fel. A legfontosabbnak találja az évi zárszámadásokat; különösen most, mert az elmúlt évben emeltük 10%-al a városi közköltséget. Kérde, hogy a mostani városi adó állandó teher lesz-e, vagy még emelni kell a közköltséget? A város viszonyairól legalább két évenként általános jelentést kellene kiadni, a közönség tájékoztására. Ragány János főszámvévő az állandó jelentés kibocsátását a költségvetés tárgyalásakor látja helyén. A város helyzete javul, ami kitűnik abból is, hogy ő annak idején 17% közköltséget emelést kért s a megszavazott 10% mellett is deficit nélkül eleget tehetett a város kötelezettségeinek. A mostani városi adó mennyisége előreláthatólag állandó lesz. Annak leszállítását remélni lehet az időre, ha a konverziót sikeresen keresztülvihetik. Dr. Kurländer Ede osztja a Mihelffy Adolf által mondottakat s felveti egy felügyelő bizottság eszméjét; ez a bizottság részletesen és teljes alaposággal átvizsgálná a zárszámadásokat. Ragány János nem ellenzi a bizottság szervezését. Beczkay Lajos helyesli az eszmét s indítványozza, hogy a felügyelő bizottság szervezését elvben mondja ki a bizottság s a szükséges intézkedésekkel a polgármestert bizzák meg. Rimler Károly polgármester kijelentette, hogy a kérdést tárgyalás alá veszi. Ezután általánosságban elfogadták a zárszámadásokat. A részletes tárgyalás során Ragány János főszámvévő szolgált magyarázatokkal az egyes felszólalóknak.

* Egyházi kinevezések. Ő Felsége a veszprémi székeskáptalanban az előléptetések folytán megüresedett mesterkanonokságot Péller Pál murakeresztési apátkanonoknak, a hévvizi címzetes apátságot Krannitz Kálmán kanonoknak, dr. Rada István kanonoknak pedig a Boldogságos Szűz Máriáról nevezett csöpöfői címzetes prépostságot adományozta.

* Pércsy Pál temetése. Tegnap délután imserték utolsó útjára Pércsy Pál növendék papot társai és nagy intelligens közönség. Ott volt az egész káptalan Vinkler és Radnay püspökökkel élén, Laurán Agoston praefátus, a latin és görög szertartású püspöki aula, a lyceumi tanári kar s az összes papnövendékek. A gyászszertartást dr. Steinberger Ferencz apát-kanonok végezte infulával, a segédletet az elöljárók és tanárok szolgáltatták. Mélyen megható volt a szeminaristák férfi négyesének gyász éneke, mely után négy karinges kispap fölvette a koporsót s vitte csendesen az utolsó utra. A koporsót több szép koszoru díszítette. Egyik élő virágból készült koszorúnak felirata ez volt: A buzgó növendékek — Elöljárói. A másik gyöngyvirág, ne-felejtésből: Isten veled a viszontlátásig — hű társaid, harmadikat a gyászoló család helyezte a derék kispap koporsójára. Egy ifju élet tört le a földön — viragozzék örökre az Ur előtt!

* Hogyan kell felfogni a magyar szabadságharcot? A szabadságharc — a Narodni Noviny szerint — egy nagy család, melyet visszaéve az egyenlőség, szabadság és testvériség magasztos eszméjével három tót renegát Hanhovszky (?) Kossuth és Petrovic (Petöfi) idézett elő. Ez utóbbi volt legbecsületesebb, nem bántotta a tótot, nem benzegett sohasem azzal, hogy magyar, — de már Kossuth felakasztatta Suleket és Holubyt, mert magyarázták a szegény tót népeket, hogy nincs többé jobbágyság stb. A szabad, egyenl. testv. eszméjében a tót »nemzet« halála rejlett, ha ezen eszméket el akarjuk éretni, ki kell köpötnünk anyánk nyelvét és kerepelőt kell számba vennünk. Ilyen szabadságot eszelt ki számunkra a mi tejünkben és vérünkben eredő magyar (Kossuth).

(Kivonat a Narod. Nov. »Miben rejlik a nemzeti erő« — című cikkéből.)

* A megyei szabadelvűpárt értekezlete. A biharmegyei szabadelvűpárt a mai megyegyűlés alkalmából tegnap délután értekezletet tartott a Széchényi-vendéglőben, Szabó József elnöke alatt. A párt tagjai kevés számmal jöttek össze. Elnök kegyeletes szavakban bejelentette Tisza Kálmán képviselő, Goldis József püspök, Horánszky Nándor miniszter és Pável Mihály püspök elhunytát, azzal, hogy Tisza Kálmánnak és Pável püspöknek a ravatalára a párt nevében koszorút helyeztek. Tudomásul vették. — A hadapródiskolában megüresedett alapítványi helyre az egyedül pályázó Sarkadi Istvánt jelölték. — A megüresedett mező-keresztési főszolgabíró állásra dr. Cziffra Kálmán m. aljegyzőt jelölték; a szintén megüresedett berettyó-ujfalui főszolgabírói székre pályáztak Kelemen József, dr. Halász Elemér, Jézercsényi Dénes és Szentizányi László szolgabírók. A párt a választást nyílt kérdésnek hagyta. A megüresedett szolgabírói állásra ifj. Frankó Endre és Tempeleán Vazul pályázók között szintén nem foglalt állást a párt, hanem nyílt kérdésnek hagyta a választást. A megüresedett aljegyzői állásra Jancsó Károly közigazgatási gyakornokot mondták ki a párt jelöltjéül. — Pozsony város átiratát a választási törvény megváltoztatása iránt, tudomásul veszi a párt. — Magáévá vette a párt az arad városi és hevesmegyei átiratokra az I. szakosztály által hozott javaslatokat. E szerint a párttagok Arad város hazafias felirata felett napirendre térnek s Hevesmegye átiratát sem pártolják. Végül még a párt hivatalos lapja ügyében konferáltak.

* Biciklista ügyesség. A kik tegnap délután 11 órakor a kis-piacz felé vették utjokat, szemtaui lehetnek egy biciklista ügyetlenségének egyszersmind vakmerőségének is, a ki egy épen a kocsiuton keresztül haladó asszonyt gépével elütött, az elősiető rendőrnek pedig, ki neve után kérdezősködött, választ nem adott, hanem a biciklire felkapva, kedélyesen tovább vágatott. E helyen hívjuk fel a főkapitány figyelmét azon visszaélés orvoslására, mely a számozás hiánya folytán oly nagy mérveket öltött. Itt az ideje, hogy a nagyon felszapordott biciklistákat számokkal lássák el.

* Oriási vihar. Medárd nap óta alig telik el 24 óra eső nélkül. Am ez áldás volna, de olyan zivatarok, égi háborúk vonulnak keresztül vidékünkön sűrű egymásutánban, amilyenek már évek óta nem voltak. Tegnap déli 1 óra tájban iszonyu fekete felhők közeledtek nyugat felől. Csakhamar iszonyu égháború tört ki, felhőszakadászerű záporral. A villám folyton cikázott, iszonyu dörgés kíséretében. Nagyvárad város belterületén több helyen lecsapott a villám. Így a Városligetnél is kőborgott egy hivatlan vendég. A lesújtás folytán előállott iszonyu légnymás lesújtotta a Porodon Fodor Erzsébet leányt, aki csak órák múlva jött magához. Sokáig nem birt szólni. A lég telve volt villamossággal, amely különösen a telefonban csinált sok galibát. A vihar után több mint 50 telefon előfizető jelentette be, hogy nem lehet a telefonon beszélni. A villám megrontotta az összekötő szerkezetet, anélkül, hogy az utcai vezetékben kárt tett volna. Legkomolyabb volt a veszély Karger Sándor nyári vendéglősnél, akinek a külön lakásában van a telefonszékény elhelyezve. A villám belecsapott a vezetékbe s így bejutott a lakásba. Itt összeszakgatta és elolvastotta a sodronyt és a lemezt, de megperzselt az ablakfát, míg a közzel levő csipke függőnyt pedig lángra lobbantotta. Szerencsére észrevették a tüzet s eloltották, mielőtt nagyobb arányokat öltött volna. Különben egész délután komor, zivataros idő volt.

* **A vármegye nagy napja.** Zajos, élénk élet lesz ma Biharvármegye ősi székházának nagytermében. Besereglenek a megyebizottsági tagok a nyári közgyűlésre. Különösen a voksolás gyakorol nagy vonzerőt a bizottsági tagokra. Két főszozolgabíróvá választanak. A szavazáson kívüli érdekesebb tárgyak: Hevesvármegye átirata a Rákóczy, Bercsényi és Tökölyt elítélő törvény törlése, Kossuth Lajos és a 48-adi honvédek érdemeinek törvénybe iktatása, Arad vármegye pártolás végett megküldött átirata, amelyben Budapest fővárost felkéri, hogy a Kossuth-szobrot mielőbb állíttassa fel. Összesen mintegy 350 ügy van felvéve a tárgysorozatba.

* **Gyászrovat.** Mint részvétellel értesülünk, a nagyváradi jogakadémiának egyik szorgalmas, törekvő hallgatója *Klitus* József tegnap reggel meghalt. A gyásztól mélyen sujtott család a következő jelentést adta ki.

Klitus Pál és neje szül. Kurucz Anna egy maguk, valamint gyermekeik: Lúza, Pál nejevel szül. Fazekas Francziskával, János és Veronka és a többi rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják felejtethetetlen szeretett gyermeküknek, a legjobb testvér és rokonnak *Klitus* József joghallgatónak f. hó 17-én, reggel fél 5 órakor, élte 23-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. Drága halottunk földi maradványai folyó hó 18-án, d. u. 4 órakor fognak Bethlen-utca 2/671-ik számú házban levő lakásán a gör. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni s az újvárosi központi sírkerében örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 19-én, d. e. 7 órakor fog az újvárosi gör. kath. székesegyházban az Egek Urának bemutatattatni. Mely végítisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai, kartársai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1902. jún. hó 17-én. Az örök világosság fényeskedjék neki!

* **Dinamit a törvényszéki palotában.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy a törvényszéki palotában a dinamittöltényeket tartalmazó csomagot, a mely egyik bűntető tárgyaláson mint a tünjel szerepelt, a helyett, hogy eltávolították volna az épülethől, beledobták a középső udvaron levő kanálisba. A mint a könnyelmű vigyázatlanság napfényre került, azonnal intézkedett a törvényszék elnöke, hogy a veszedelemes anyagtól megszabadítsák az épületet. *May* Sándor vezetése mellett *Fehérvári* Dezső bádogos óvatosan felbontotta a csatornát s rövid keresés után meg is találták a dinamit gyutacsokat. Tegnap délelőtt a tűzértségtől két tiszt jelent meg a palotában, s beszállítottak a dinamitot a várba, hol majd megfelelő célra fel fogják használni. A tűzértsztek véleménye szerint épen elég lett volna a kis csomag dinamit arra, hogy az egész palotát romba döntse.

* **Rendőri hírek.** *Szabó* Gábor szentpéterszegi földműves nyakában lógott pénzeszernyője, s a míg eldult, a benne volt 20 koronával együtt tegnap virradóra ellopta valaki. Nyomozás folyamatban. — *Kiss* József napszáros zsebéből tegnap délután a nagypiaczteri komédiás-bódé előtt 10 koronát kiloptak. A tolvaj megkerült *Schöffner* Dávid rovott előlélti egyén személynében. Lezárattott. — *Bodó* Sándor turkevei illetőségű 40 éves egyén tegnap 3 pár csizmát kínált megvételre a Nagypiaczteren. A rendőrségre kísértetvén, ott beismerete, hogy a csizmákat Turkevén l. pta. Lezárattott. — A «Kis Elczlap» utcai elárusítását *Rimler* Károly polgármester betiltotta, elrendelvén egyidejűleg ezen lap utcán árusított példányainak elhobzását. — **Találtatott:** Egy tankönyv (földrajz), egy női posztó mell és egy tárcza fényképpel. Igazolt tulajdonosa átveheti *Mendelényi* Béla rendőrfogalmazónál.

* **Hogyan viselik magukat a magyarok a tótokkal szemben?** 35 év óta rosszhiszemű játékot űznek a tót nemzettel az »államalkotó» sógorok, a kénytelenségből hozott törvényt végre nem hajtják. Előbb a róka Tisza kobozta el a Matica vagyonát, Bánffy a tigris erőszakoskodásai után a gödény hizelgő korszaka, a Széll aera, mind csak variációi a nemzetiségek mecsalásának. A tót »nemzetet» tekintik nem egyébnek nyers anyagnál, darab sárnál, gazdátlan kertnél, hol bárki garázdálkodhatik, helotának, parjának, vegetáló cadávernek.

EGYESÜLETEK.

A gazdasági egyesület gyűlése. A biharmegyei gazdasági egyesület igazgató választmánya folyó hó 18-án azaz szerdán délután 3 órakor a megyeház nagytermében gyűlést tart, melyre a választmányi tagokat ezennel meghívom. Nagyvárad, 1902. június 11. *Szabó* József, egyleti elnök.

SZINHÁZ.

Szozer Ilonka — Fedák Sári.

A szini szezon utolsó előadását fényes művésztette emelte a két nagynevű művésznő. A szinpadot virágerdővé varázsolta a csokrok sokasága, a tüntetések, ovációk szünni nem akartak egész este. Már fél nyolczkor zsufolásig megtelt a ház, nem akart senki elmulasztani egy énekszámot sem az előadásból. Lázás türelmetlenséggel várta a közönség a függöny felgördülése után a »Gésák» legbájosabb Mimózájának, *Szozer* Ilonkának jelentését. A mint kijött a szinre, a tapsnak, éljeneknek valóságos orkánja tört ki. A zsinórpadlásról a tömérdek csokor között egy nagy, belőlről vilanyfényűvel megvilágított szívet bocsájtottak le, melyen »*Eljen Szozer Ilonka!*« felírás volt olvasható. A művésznőt annyira meghatotta a közönség igazán rajongó szeretete, hogy fuldokló zokogásban halt el az aranyhalacsokról szóló kis dalának első akkordja. A függönyt néhány percze le kellett engedni, hogy kissé megpihenjen a művésznő. Azután énekelt ő oly szépen, a mint talán még nem is hallottuk.

Alig tudtak betelni gyönyörűen csengő, szép szoprán hangjával.

Az előadás másik fénypontja *Fedák* Sári volt, a ki a pajkos angol lány Molly szerepét játszotta. Böven volt neki is része virágban, tapsban. Aranyosan ragyogó jó kedve, melylyel még a mások játékába is élékséget visz, utólrhe len, könnyed eleganciája, művészi táncza lázas lelkesedést vont maga után. Betétül el-tánczolta a *San-Toy* papucstánczát, melyet háromszor is megisméltettek.

Ne feledjük megadni az elismerést a mi színészeinknek is, a kik egytől-egyig rászolgáltak az elismerésre.

A művészeti eseményt képező előadást *Fedák* Sári a *Lolli ezredesei* ből vett kaczagó kupléval fejezte be, miközben a két primadonnára virágerő hullott. *

Az előadás végeztével, mely az árva-gyermekek számára szép összeget jövedelmezett, *Somogyi* Károly igazgató a két primadonna karjain jött ki a szinpadra, s megköszönte a közönségnek az ő és társulata

irányában tanusított jóindulatát. Megéljenezték s azután legördült a függöny.

Most pedig azzal a tollal, a melylyel sokszor megírtuk a kemény igazságot, igtassuk ide a búcsusztót:

A viszontlátásra.

TANUGY.

Kézimunka-kiállítás Váralján.

Ugy a tanügyi körök, valamint a szakértő hölgyvilág előtt igen jó hire van a váraljai községi iskola kézimunka osztályának. Olyat és annyit produkálnak itt évről-évre a női tanítványok, a mi nemcsak ezen egyszerű igényű városrész, hanem a legkényesebb városi divat izlését is kielégíti. Az idei szebb kézimunkák is nyilvánosan és izlésesen vannak kiállítva. A tárlat, mely a lehető legjobb benyomást teszi, vasárnap nyílt meg a nagy kézimunkateremben. A megnyitáson jelen voltak *Hegyesi* Márton iskolaszéki gondnok, *Réz* Mihály igazgató, *Gabrielly* L. plebános, több iskolaszéki tag és igen nagy közönség, mely nagy gyönyörűséggel szemlélte a IV. oszt. leányiskola fokozatos csoportokban bemutatott kézi munka tárgyait. A buzgó munka vezetőnőt *Istvánffy* Józsefnét, ki ezt a hasznos női szórakozást ebben a városrészben oly tökélyre fejlesztette és olyan kedvelté tette, a megnyitó bizottság és a szülők lelkes ovációban részesítették. A megtekintésre méltó szép kiállítás a hét végéig lesz átható.

Igazságszolgáltatás.

Pángermán izgató sajtópere.

A szegedi kir. büntető bíróság tegnap reggel 9 órakor kezdte meg *Korn* Artur ellen megindított sajtóper tárgyalását. A bíróság elnöke *Hevesy* Kálmán, szavazóbírák *Macher* János dr. és *Gerhauser* József. A vádhatóságot *Vinkler* István kir. ügyész, a vádlottat *Ehrlich* Mikós dr. nagyperemiai pángermán ügyvéd képviseli.

Korn Artur 1860-ban született, 40 éves, büntetve már volt és pedig két heti fegyházra egy halott megrágalmazása és kétszer sajtórendőri kihágás miatt. Nem érzi magát bűnösnek. Kéri az elnököt, hogy németül beszélhesen. Az elnök kijeleenti, hogy csak akkor beszélhet németül, a mikor nem tudja magát eléggé jól kifejezni magyarul.

A vádlott előadja, hogy csodálkozik azon, hogy az inkriminált közleményben izgatást látnak. Szózat volt az a német atyákhoz a tíz parancsolat negyedik pontja alapján. Azt csak nem lehet kifogásolni, ha valakit felhív arra, hogy ne felejtse el a saját nyelvét.

A közleményben előforduló az a kifejezés, hogy a németeket piszkos ár veszi körül csak azt jelenti, hogy hitehagyott az, a ki semmibe sem veszi anyanyelvét. Egyébként távol áll tőle az izgatás szándéka.

A közlemény többi részére azt mondja, hogy az költői frázis, a mely prózában egész másmékepen hangzik. Ezután védője dr. *Ehrlich* Miklós kéri a bizouytás mellőzését és követeli, hogy a tanukihallgatástól álljanak el.

A királyi ügyész szerint a tanukra éppen azért van szükség, mert ők fognak felvilágosítást adni az izgatásról és *Korn*nak jelleméről. A bíróság elrendeli a tanuk kihallgatását.

Az első tanu, *Breier* Béla egy alkalommal jelen volt Nagy Kikindán egy vendéglőben, a hol *Korn* lakomat adott szász vendégei tiszteletére. *Korn* ott egy pángermán felköszöntőt mondott. Tanu akkor még nem ismerte *Korn*at. Egy más alkalommal *Korn* bemutatkozott neki

németül, ő magyarul válaszolt, mire Korn azt felelte: Hogy lehet valaki ilyen gyalázatos? Erre tanu megverte Kornt. Második tanu *Kaul* Andrásné kereskedő neje elmondja, hogy Korn megtámadta azért, mert fiával magyarul beszélt, azt mondván: Nem illik, hogy német asszony magyar nyelvre oktassa ki gyermekét.

A hazafias derék asszonyt a közönség magyar érzelmű vallomása után lelkesen megélejezte.

Harmadik tanu *Kiss Károly* nagy-kikindai ügyvéd és szerkesztő felemlíti, hogy egy *Veczeli Frigyes* nevű kereskedő Korn izgatásainak hatása alatt megváltoztatta magyar czéglíratát és helyette német feliratot alkalmazott.

A következő tanu *Parisol Lajos* soulturi tanító azokról az állapotokról beszél, a melyek azelőtt uralkodtak és most is fenállanak. Régebben minden szülő örült, ha gyermeke jól tanult magyarul. Mióta Korn fellépett, ez teljesen megváltozott. *Marx Tamás*, *szent-huberti* tanító községének hasonló *elsvábosodásáról* beszél. *Schaffer Ferencz* *szent-huberti* pélbános arról beszél, hogy most ha megszólít olyan embert magyarul, a ki tud magyarul, az németül felel. Az egész mozgalom a *»Los von Rom«*-mozgalommal van összekötöttségben.

A bizonyítási eljárás befejezése, vád- és védbeszéd elhangzása után a kir. törvényszék hat havi államfogházra ítélte *Korn* Arthurt. ki az ítélet ellen felebbezett.

A hallgatóság megélejezte az ítéletet.

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik.

22.

Bohun hörgött dühében is izgatottan harapdálta hosszú bajuszát. Belátta, hogy tehetetlen hogy a hercegasszonynak igazsága van.

— Igazad van, anyuskám, hiszen holnap már elhordja magát. Hát maje féken tartom, a haragomat. Hanem a feketeszeműt azért mégse engedni beszélni véle!

— Dehogya is nem engedem! Majd még azt viszik hírül a hercegnek, hogy fogságban tartjuk a kedves Vassilija lányát! Ha beszélni akar vele, hát csak beszéljen! Tenéked pedig hallgass a neved, mert itt én vagyok az ur!

— Nono, ne haragudjál anyuskám! Ha mindennek megkell lenni: hát majd még hiszlekedem is nekik! Majd összeharapom a fogaimat és ha belévesznék is, ha fölvet is a düh, s hínjában orditana is a lelkem, még akkor sem nyulok a kardomhoz.

— Így már jól van, sólymcskám! Vedd a cziterádát és dalolj, majd attól megkönynyebbül a lelked. Most pedig mutass jól arcot a vendégeink előtt.

Visszamentek a nagy szobába, ahol a hercegek még mindegyre hallgattak vendégeik előtt. Bárdolatlanságuktól nem tellett több. Skrzetuski büszke, sőtét tekintetűt vetett a belépő Bohunra, aki azonban nem viszonzta azt. A fiatal kozák ügyes színész volt: olyan őszinte örömmel fordult vendégeihez, hogy Skrzetuskit is elámitotta. Most látta csak, hogy Bohun valóban szép ember volt, karcsu, mint a jegénye, arcát barnára sütötte a nap, dus bajusza hosszan csüngött alá. Arczának természetes kifejezése méllázó, bánatos volt, s most úgy ragyogott rajta át a színlelt öröm, mint a nap a ködön. Magas homloka volt, amelyre itt-ott jókora fürtökben hullott alá sűrű, sörényszerűen vágott fekete haja. Sas orra, széles orrlyukai és minden mosolygásnál elővillanó fehér fogai a ragadozó állatokra emlékeztettek, de különben típusa volt az erőteljes, szenvedélyes ukrániai férfiszépségnek. Mig a hercegek durva bundákat viseltek, rajta fényes öltözöt pompázott: ezüst brokátból szabott mente, fölötte vörös bársonyból készült hasított ujjas lengvel felsőkabát — a perejeslavi kozákok rendes viselete. Csipőit selyem öv vette körül, amelyről drága mivű kard csüngött alá, amelynek markolatja csak úgy csillogott a drágakövektől. Egész külsejében, de főként fiuom modorában és urias mozdulatlan semmi kozákos sem volt, őt, inkább

nézheték volna hercegnek, mint hercegi barátjait. Látszólagos figyelemmel hallgatta végig Longinus hosszú elbeszélését híres óséről, a nagy Stovejkóról, aztán mintha misem történt volna közöttük, a legbarátságosabban és udvariasan kérdezte Skrzetuskitól:

— Nagyságod a Krimből jön?

— Igen, a Krimből, szólt a száraz hangú válasz.

— Magam is jártam arra; nem jutottam el ugyan Baksiserailig, de ha az a hír, amely most szélben járja, nem csai, akkor hamarosan odajutok.

— Micsoda hírről beszél?

— Azt beszélik, hogy ha a király ő fenégsége háborút izen a töröknek. Jeremiás herceg beront a Krimbe s tüzzel-vassal keresztülpusztít rajta. Az egész Ukrania örül ennek a hírnak s jómagam is. Mert az ő vezérlete alatt bizonyára eljutunk Baksiserailig.

— Igen, odajutunk, oly szent igaz, mint hogy egy Isten van az égben!

Skrzetuskit kellemesen lepte meg az a tisztelő hang, amelyvel Bohun a királyról szólott. Most már az ő hangja sem volt oly rideg. Ekkor fölnyilott az ajtó s Helena lépett be rajta, kezén vezetve a legidősebb Kurcevic fiut, Vassilit. Javakorabeli férfi volt a szerencsétlen, halovány, lesoványodott testű; sőtét askéta-arca olyan volt, mint a bizanci szentképek alakjaié. Hosszu, idő előtt megöszült haj omlott alá vállára, szemei helyén két vérvörös mélyedés meredezett, kezében sárgaréz-keresztet szorongatott, amely áldást intett a szobában lévőkhöz felé.

— Ha apostolok vagytok és jó híreket hoztok, — mondotta, — úgy fogadjon áldás titeket a kereszténység ez erős küszöbén, az atyának, a megváltónak és a szent szűznek a nevében.

Az özveg hercegasszony odaszólt a vendégeinek:

— Ne ügyeljetek reá, eszelős a szegény.

Vassili pedig csak egyre intette az áldást a keresztfel s így beszélt:

— Irva vagyon az apostolok hagyományában: kik a hitért ontják az ő vérüket, azok megidvezülnek, akik azonban világi javakért huznak kardot s akik erőszakos zsákmányt ejtenek: azok kárhozatra vettetnek. Imádkozunk tehát, mert jaj nektek, óh testvérem és jaj nekem is, mert mi a zsákmány kedvéért vívtuk harcainkat! És ti jó emberek, kik oly messziről érkezétek, mi hirt hoztatok nekem? Apostok vagytok?

Elhallgatott, s a választ várta. Skrzetuski felelt neki.

(Folyt. köv.)

Közönség köre.

Köszönetnyilvánítás. A Nagyvárad-Velencei Földművelők Köre által saját könyvtára javára és egyéb szükségletei fedezésére f. hó június 1-én rendezett házas mulatságon felülfizettek:

Dr. Dési Géza 20 kor., Berger Dániel, Grócz Béla, Weisz Ernő 10—10 kor. Winkler József, Steinberger Ferencz, Moskovits Miksa 5—5 kor. Radnay Farkas 4 kor. Andrásy János. Szemethy Géza, Fetser Antal, dr. Vueskies Gyula, Leipnik Mihály, N. N., Bernáth Lajos, Moskovits Mór és fia, Weisz Mór, Ullmann Sándor, Ullmann Félix, dr. Goldberger Miksa, Lövenstein Zsigmond, Denes János, Bereczky Géza, Palotay László, Szmekta György 2—2 kor. Bunyitay Vincze, dr. Barna Armin, Olgai Ignác, Horváth Lázár, Brand Mór, id. Bánffy Sámuel, Rölich Lajos, Szalai József, Róz Simon, Huszár Adolf, Schwartz Antal, N. N., Weisz Géza, Molnár Bálint, Bartha László, Szime Demeter, Bartha Balázs 1—1 kor. Borosnyai István 40 fillér.

A remes szívű felülfizetőknek ez uton is köszönetet mond a rendezőség.

TAVIRATOK.

A valódi tényállás.

Budapest, június 17. (Saj. tud. táv.) *Pavlovics* eljárásáról, feltűnő viselkedése miatt több féle kombinációk merültek fel. Hír szerint ugyanis azért sem mondta el a t. Házban a valódi tényállást mert félt az árulási pertől és a szélsőbal inzultálásától. Nagymérvű ingerültségét tényleg az okozta, mert a gyermekek a himnuszon kívül a Kossuth nótát is énekelték. Más verzió szerint *Pavlovics* revolverrel jött fel az országos ülésre.

A nyitramegyei főispán körutja.

Budapest, június 17. Kramolin Viktor dr. nyitramegyei főispán a naivai járás után a vág-ujhelyi járást látogatta meg, a hol különösen négy evangélikus lelkész izgatása következtében szintén nagyon kedvezőtlenek a nemzetiségi viszonyok. A nyitrai törvényszék éppen a napokban fog törvényt ülni néhány evangélikus tót lelkész és társaik fölött, a kik ellen az ügyészség hatóság elleni lázítás miatt emelt vádat.

A járás hazafias közönsége ilyen körülmények között annál nagyobb örömmel fogadta e hó 14-én a vármegye főispánját és lelkesen ünnepelte. A vasutnál több ezer ember várta és lovasbandérium kísérte Vistorisz Miklós orsz. képviselő házához. Az uton diadalkaput állítottak, valamennyi házon, még a tótok házain is nemzetiszintű zászlók lengtek. Este fényes kivilágítás volt, a melynél a nép nemzetiségi vezeterei Markovics Rezső vág-ujhelyi ügyvéd és Markovics János vág-ujhelyi orvos jártak ottul jó példával. Fél 10 órakor a polgárság 150 fáklyával a főispán lakása elé vonult és lelkesen üdvözölte.

A 4000 főnyi tömeg előtt a főispán nemzetiségi politikájának azt a sarkalatos elvét hangoztatta, hogy tót testvéreinket szeretettel övezzük körül és ez uton igyekezzünk őket a közös haza szeretetére megnyerni s csak akkor, ha rosszakaratot, a hazaárulással egyenlő izgatást látunk, üssünk nagyot és érzékenvet és bénítsuk meg közös erővel a panszlavizmust. A főispán beszéde minden körben osztatlan tetszésre talált. 15-én és 16-án a főispán bejárta az egész járást, mindenütt meglátogatva a vidék előkelőségeit politikai állásukra való tekintet nélkül. A falvak lakossága, a tótság mindenütt lelkesen fogadta a főispánt, mert 20—30 év óta főispán nem járt náluk, nem érintkezett velük. (M. T. I.)

Az angol ünnepek.

Windsor, június 17. A kastélyban tegnap este ebéd volt. A király, a hosszú ut daczára sokkal jobban érezte magát. Hogy megnyitja-e majd az ascoti versenyt, ugyszólván csak az időjárástól függ. (M. T. I.)

A szász királyról.

Sybillenort, június 17. A szász király állapotáról ma reggel 7 órakor a következő orvosi jelentést adták ki. A beteg aránylag

nyugodtan töltötte az éjszakát és kissé jobb étvágygyal reggelizett. A szív működése tegnap még ismételtén izgatásra szorult. Szívgyöngeségi rohamok nem mutatkoztak. Az érverés száma ingadozó. (M. T. I.)

Egy ezredes meggyilkolása.

Konstantinápoly, július 16. Izaan bég ezredes, a macedón iskola felügyelőjét, ma reggel egy albán ember nyílt utcán hat revolver lövéssel megölte. A gyilkost letartóztatták. Izaan bég úgy látszik beszu áldozata. (M. T. I.)

Államellenes román röpirat.

Temesvár, június 17. (Saj. tud. táv.) A buziási csendőrség a temesvári törvényszék megbízásából Buziáson Pepa János román esperesnél és Ciokoi bachovári papnál lefoglalt egy Aranylapok című államellenes román röpiratot.

Az angol alsóházból.

London, június 16. A pénzügyi törvény folytatólagos tárgyalása során Hicks-Beach pénzügyminiszter azt mondta, hogy ha lehetne, különbséget tenne a tengeri és más gabonaművek között és a tengeri vámját leszállítaná. — A ház azután több határozati javaslatot fogadott el, a melyek szerint a behozott szesz italok vámját holnaptól kezdve egy pennyvel, a szilárd szőlőcukor vámját 3 sh. 3 p-re és a folyékony szőlőcukor vámját 2 sh. 6 p-re emelik. Hicks-Beach azt hangoztatta, hogy ezeket a vámemeléseket az teszi szükségessé, hogy a gabonavám következtében az angol gyárosok termelési költségei a külföldi gyárosok költségeihez viszonyítva nagyobbodtak. (M. T. I.)

Az aczéltuszt.

New-York, június 17. A new-jerseyi alkancellár azt a nemrég kibocsájtott ideiglenes rendeletet, amelylyel az aczéltusztanak megtiltotta 200 millió dollárnyi elsőbbségi részvényeinek 150 millió dollár értékű bondokra való konvertálását, véglegesre változtatta. A tuszt ügyésze felebbzett e határozat ellen. (M. T. I.)

A venezuelai lázadás.

New-York, június 16. Willemstadból jeltenti egy távirat, hogy a venezuelai lázadók június 7-én megtámadták La Guayra várost. A kormánycsapatok Marquetia külvárost bombázták. Néhány asszonyt megöltek. A lázadókat, a kiknek száma négyszáz volt, végre visszaverték, de visszavonulásuk közben felgyújtották a Carracasba vivő vasút hidját és elvágták a francia kábel- és táviratokat. Carracas lakosságát nagyon izgatottá teszi az ostromtól való félelem. A venezuelai helyzet e távirat feladásakor válságos. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Nagyvárad-i hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyvárad-i piacon 1902. június hó 17-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 17.80—17.40. Kétszeres buza 14.60—14.—. Rozs 14.40—13.80. Arpa 12.20.—10.40. Zab 13.80.—13.—. Tengeri: 10.20.—9.80. Borsó 34.—. Lencse 40.—. Bab 15.60. Köles-

kása 23.50. Burgonya 6.80. 100 kiló lángliszt 29.—. zsemlyelisz 28.60. fehérkenyér liszt 28.40, barnakenyér liszt 27.—. széna fuvarral 5.60, szalma 1.50 Szalonna 112.—, 6 kiló zsop-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahús —.96, öntött gyertya —.82, Lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kősó 21.50, nyers fagyú. —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapjú —.—. magyar gyapjú —.—. Egy hektoliter óbor 66.—, új bor 46.—. mész 1.50, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 25.—. köles —.—. repce —.—, dió 32.—, mogoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta —, szalona 1.20, sertéshús 1.04, juh-hús 64, veres hagyma 20, fog hagyma 58, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marhaártáblázat 1902. június hó 17-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 620—720, egy pár másodrendű jármás ökör 530—610, egy pár harmadrendű jármás ökör 300—520, 1 drb fejős tehén 120—250. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—260. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—186, 1 drb. veres borjú 20—50, 1 drb. fél éves borjú 38—60, 1 drb egy éves borjú 44—74, két éves borjú 68—70. 1 drb hizott sertés 86—92, 1 pár fél éves 30—36, 1 pár egy éves sertés

FÜRDŐI MENETREND.

Érvényes 1901. május 1-től.

Nagyvárad—Püspök-fürdő—Félix-fürdő.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Nagyvárad . . . . . indul	730	950	—	—	450	—	858
Vásártér . . . . . >	722	931	*1114	237	420	638	854
V.-Velence . . . . . >	740	1000	1135	256	500	656	915
Rontó ↑ . . . . . >	754	1014	1150	309	514	709	929
Püspök-fürdő . . . . . >	805	1025	1155	314	519	714	915
Félix-fürdő . . . . . ér.	817	1037	1209	328	526	728	933

Félix-fürdő—Püspök-fürdő—Nagyvárad.

	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.
Félix-fürdő . . . . . indul	820	1042	*1215	330	539	732	952
Püspök-fürdő . . . . . >	838	1100	1227	342	556	743	—
Rontó ↑ . . . . . >	842	1104	1232	346	600	748	1000
V.-Velence . . . . . >	856	1116	1246	359	614	803	1013
Vásártér . . . . . ér.	912	1117	102	415	630	819	1030
Nagyvárad . . . . . >	905	1127	—	—	623	—	1023

A *-gal jelölt csak vásár- és ünnepnap közlekedik

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

ROSENBERG IZSÓ

építkezési anyagok és gazdasági cikkek raktára.

NAGYVÁRAD, Kossuth Lajos-utca.

Távbeszélő:

67. szám.

Sürgöny-
czim:

Rosenberg Izsó

Építkezési anyagok:

I-ső rendű Beocsini Portland-**CZEMENT**
I-ső rendű Beocsini Román-**CZEMENT**

eredeti olmozott zsákokban és hordókban

Egeresi szobrász- és alabastrom-gipsz.

Valódi szagtalan ASZFALT fedéllemezek

Kátrány köfedéllemezek.

Aszfalt elszigetelő lemezek.

Vizmentes kőszén-kátrány.

I-ső rendű Carbolineum (fatelítésre).

TINCTORAL,

sárga máz, megóvja a fát a korhadástól.

Aszfalt-Mastix és Bitumen.

Mennyezet nádfonat.

Czement és mozaik-lapok.

Csőmőszölt Portlandcement csövek.

Kő-agyag-csövek.

Szurok-fáklya.

206.

Gazdasági cikkek:

Kitűnő amerikai Petroleum.

I-ső rendű repce-olaj.

I-ső rendű kocsi-kenőcs.

CARBOLSAV (fertőztelenítésre.)

CREOLIN (állatgyógyyszer)

Valódi orosz kaukázusi gépolaj

(eredeti hordókban.)

Valódi Oliva olajok.

Nehéz és könnyű gépolajok.

Henger-olajok.

I-ső rendű gépszir (Tovotte).

Jutányos árak, csak első rendű áru. — Teljes vagoni rakományok bármely állomásra szállítva.

44—68. 1 pár két éves sertés 76—124. 1 drb igás ló 160—260, 1 pár ökörbőr 40—50, 1 pár tehénbőr 26—34. 1 pár bojubőr 10—22, pár lóbőr 10—18.

Forgalmi kimutatás 1902. évi június hó 17-ről. Tiszta buza körülbelül 200 hltr, kétszeres buza 60 hltr, rozs 50 hltr, 1 árpa 40 hkl, zab 80 hltr, tengeri 130 hltr, burgonya 90, hltr. Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 85, drb, félhizott 90, sovány 40, süldő 120, malacz 109, hizott marha 38, jármos ökör 560 fejős tehén 230, borju 240, bivaly 10, juh és kecske 130, ló 353.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúli eredeti átvirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, június 17.

Oszták hitel	697.—
Magyar hitel	701.—
Államvasút	—
Rimamurányi	509.50
Magyar jelölés	472.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, június 17.

Buza októberre	8.01
Buza áprilisra	8.98
Tengeri	5.16
Rozs okt.	6.58
Zab ápr.	6.—
Káposzta, rejtett, stb.	96

Hivatalos árfolyamok

a Budapesti áru- és értéktőzsdén 1902. június 17-en.

Magyar aranyjárdék 4%	120.60
Magyar koronajárdék	97.90
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4,5%	119.—
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2,5%	100.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földterhermentelési kötvény 4%	98.—
Halmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavónföldterhermentelési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegyek-kölcsön	206.—
Törvényhatóságok sorsjegyek-kölcsön	163.—
Oszták járadékpapírban	101.50
Oszták járadék ezüstben	101.50
Oszták járadék aranyban	120.50
Oszták korona járadék	59.70
Oszták államsorsjegyek	153.—
Oszták magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	702.75
Oszták hitelintézet részvény	698.50
Párisi vista	95.27
20 frankos arany (Napoleon's or)	19.06
Németbirodalmi márka	117.32
London vista	240.22
20 márkás arany	28.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A legjobb, legkiadósabb, nedves talajon való építkezéseknél kitünő eredménynyel használt, homlokzatokhoz egyenletes szép színe és térfogatállandósága miatt legkedvesebb

C Z E M E N T
a Beocsini Portland- és Román-
C Z E M E N T.

Egy Köbméter Beocsini Román-cement sulya **650** kg.

Egy köbméter Beocsini Portland-cement sulya **1180** kg.

A vizadagolást illetőleg a Beocsini Cément **22%-kal több vizet vesz fel** mint bármely más gyártmányu Cement, a mi által a cement-habarc, cementpép és cementbeton tömörebb, szilárdabb, egyszersmint azonban **kiadósabb** is más gyártmányu cémenteknél.

A Beocsini Czement NAGYVÁRAD városában a következő nagyobb építkezéseknél használtatott:

M. Kir. Honvéd hadapródiskola
Cs. és Kir. Gyalogsági laktanya
M. Kir. Honvédlaktanya
M. Kir. Honvédhuszár laktanya
Cs. és Kir. Tüzérségi laktanya
Cs. és Kir. Lovassági laktanya
Kir. Törvényszéki palota
Kir. Tábla épület
Kir. Pénzügyigazgatósági palota
Kir. Posta épület
Szigligeti-színház
Városi Bazár épület
Kereskedelmi Csarnok
Állami reáliskola

Városi vízvezeték és szivattyu t.
Kőrös hidak építkezésénél
Városi duzzasztó művek
Sertéspiacez
Városi aszfaltozások
Rimanóczy-féle gőzfürdő stb. stb.

Jelenleg folyó építkezéseknél:

Nagyvárad város székháza
Ór-utcai iskola
Államvasúti indóház
Ag. hitv. templom
Sztaril-féle ház
stb. stb.

Biharmegyében:

Az összes állami és megyei utak műtárgyai és hidjai.
A Sebes-Kőrösi Ármentesítő Társulat összes műtárgyai, csatornái, zsilipjei és szivattyu telepei.
A Fekete Kőrösi Ármentesítő Társulat főbb műtárgyai.
A Berettyó Szabályozási-Társulat főbb műtárgyai.
A Görög Kath. Püspökség főgymnasiuma Belényesen. stb. stb.

A Beocsini Cement **Nagyváradon** kizárólag:

KRUGSTEIN IZIDOR utóda

ROSENBERG IZSÓ cégnél

Kossuth Lajos-utcán kapható.

Jutányos árak!

Csak gyárilag ölmözött zsákok és hordók!

Kitünő minőségért a legmesszebb menő szavatosság vállalatik!

Fő-üzlet: **HÁASZ MANÓ** női divatáruháza, Nagyvárad. Fiók-üzlet: Amerikai áruház.
Zöldfa-u. elején.

Szíves figyelmét kívánom felhívni a t. vevőközönségnek remekül összeválogatott **tavaszi ujdonságaimra** és tekintettel a mindenki által ismert **óriási forgalomra**, abban a helyzetben vagyok, hogy határozottan **olcsóbban adhatok, mint bárki.**

T. vevőim még azon előnyben részesülnek, hogy már 10 frt bevásárlásnál, bárha az részletekben történik is, saját műtermemben (Zöldfa-utca 29. sz.) készült 60 cm. magas életnagyságu fényképet kapnak teljesen ingyen, csupán a papírkéretért s a reá való feszítésért önköltségemet, 1 frt 50 krt számítom fel. Maga ez életnagyságu fénykép a világ egy műintézetében sem szerzhető be olcsóbban, mint 10 forintért.

Uj üzlet! Szabó Testvérek Uj üzlet!

rőfös és női divatáruháza,

Nagyvárad, Zöldfa-utca, a «Zöldfa» sörcsarnok mellett.

Raktáron tartunk legújabb divatu selyem, batiszt, Lyberti selyem és kreton *ingblousokat*, valamint legújabb napernyők, delainek, szövetek, francia selyem batisztok és ruhaselymek. — Nagy választék Chiffon és vászonárunkban. **Bélésárunk nagy raktára.** — Üzletünket a legszolidabb alapon vezetjük.

Női ruhák mérték után megrendelhetők.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyunk

teljes tisztelettel

Szabó Testvérek.